

LAUSUNTO

7.5.2012

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

E 45/2012 VP

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE MAATALOUSTUOTTEITA KOSKEVASTA TIEDOTUKSESTA JA MENEKINEDISTÄMISESTÄ: EUROOPPALAINEN KORKEAN LISÄARVON STRATEGIA EUROOPPALAISTEN MAKUJEN MENEKINEDISTÄMISEKSI

Elintarviketeollisuusliitto ry kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi maa- ja metsätalousvaliokunnan käsittelyssä olevasta komission tiedonannosta.

Komission tiedonannossa tuodaan esille tarve vahvistaa ja syventää EU-tuotantoalueen ja osaamisen erinomaista mainetta ja harjoittaa kunnianhimoisempaa tiedotus- menekinedistämispolitiikkaa. Tiedonannossa todetaan EU-tuotannon olevan monipuolista ja EU:lla olevan mahdollisuuksia hyödyntää maailmanlaajuisia kysynnän kehitysnäkymiä omia vahvuuksia korostamalla. Elintarviketeollisuusliitto ry pitää EU:n tiedotus- ja menekinedistämisen tukimuotoa kokonaisuutena tarpeellisena ja hyvänä. Ohjelmaa on vuosien varrella kehitetty ja se toimii pääsääntöisesti hyvin. Kehittämisen varaa kuitenkin on, jotta ohjelmilla voitaisiin lisätä maatalouselintarvikealan lisäarvoa ja jotta suomalaisella elintarviketuotannolla olisi paremmat mahdollisuudet saada tukea tiedotus- ja menekinedistämistoimiin tulevaisuudessa.

Liiton mielestä EU:n elintarviketuotannon vahvuus on eri alueiden tuotteiden ja ruokakulttuurien erilaisuus, minkä tulisi näkyä vahvemmin EU:n menekinedistämistoimissa. Nykyisen EU:n menekinedistämisen heikkoutena voi taas pitää velvoitetta yleistää tuotteet EU-tuotannoksi ja kieltona tuoda esiin kansallista alkuperää tai tavaramerkkejä. Alkuperän ja erityispiirteiden esilletuominen menekinedistämistoimien yhteydessä on mahdollista EU:n nimisuojaajärjestelmään kuuluvien tuotteiden osalta. Ongelmana on se, ettei esimerkiksi Suomessa ole Etelä-Euroopalle tyypillistä pitkää perinnettä alueellisten tuotteiden suojaamiseen. Nimisuojaajärjestelmän sääntöjen takia on hyvin todennäköistä, että suomalaisten tuotteiden määrä EU-nimisuojaajärjestelmässä (maantieteelliset merkinnät, suojatut alkuperänimitykset ja aidot perinteiset tuotteet) ei merkittävästi lisäänty.

Elintarvikkeiden pakkausmerkintöjä koskevan ns. kuluttajainformaatioasetuksen käsittelyn yhteydessä on tuotu esille kuluttajien toiveet tarkemmista alkuperämerkinnöistä. Nyt käsittelyssä olevassa tiedonannossa korostetaan yhteisiä kampanjoita ja yhteisen logon ("Euroopan maut: taattua laatua") käyttöä, minkä voi katsoa olevan ristiriidassa kuluttajien elintarvikkeita koskevien toiveiden kanssa. Myös esimerkkinä mainittu "eurooppalainen elämäntapa" voi olla vaikeasti määriteltävissä kulttuurien erilaisuuden takia eikä sen mainostaminen toisi kaivattua lisäarvoa EU-menekinedistämistoimille.

Koska EU-tuotannon vahvuus on nimenomaan erilaisuus, tulisi liiton mielestä tiedotus- ja menekinedistämistoimissa hyväksyä kansallisen alkuperän ja tavaramerkkien esilletuominen nimisuojaajärjestelmän merkintöjen lisäksi niin sisä- kuin kolmansilla markkinoilla.

Menekinedistämistuen merkitys voi tulevaisuudessa kasvaa, koska se on maatalouspolitiikan puolella mainittu ajoittain elementtinä, jolla voitaisiin tulevaisuudessa korvata vientitukia. Liitto ei pidä hyvänä sitä, että tiedonannon mukaan jatkossa EU:n nimisuojaajärjestelmään kuuluvien tuotteiden osuutta menekinedistämistoimissa edelleen vahvistettaisiin. Nimisuojaajien tuotteiden korostaminen menekinedistämistukien myöntämisessä hyödyttää erityisesti Etelä-Euroopan elintarviketuotantoa. Liitto pitää tärkeänä, että EU:ssa mietitään aidosti keinoja menekinedistämistavarojen tasaisemmalle jakautumiselle Etelä- ja Pohjois-Euroopan elintarviketuotannon kesken. Tiedonannon lopussa esitetyt luvut viineille myönnettyistä menekinedistämistuksista vahvistavat kuvaa EU-menekinedistämistavarojen epätasaisesta jakautumisesta.

Elintarviketeollisuusliitto pitää tiedonannossa erittäin positiivisena sitä, että ohjelmien hallintoa on tarkoitus yksinkertaistaa ja että tukea voitaisiin jatkossa myöntää myös markkina-analyyysien, kulutustottumustutkimusten ja pilottikampanjojen toteuttamiseen. Liitto ei sen sijaan kannata useiden maiden yhteiskampanjojen lisäämistä ruokakulttuurien erojen ja hankkeiden käytännön toteuttamiseen liittyvien haasteiden takia. Tuotteilla on usein erilainen rooli ja merkitys eri maiden ruokavaliossa.

Liiton mielestä viljatuotteet tulisi saada mukaan tukikelpoisten tuotteiden listalle niin sisä- kuin kolmansilla markkinoilla toteutettavissa ohjelmissa. Tietoa meneillään olevista kampanjoista tulisi kerätä keskistetyksi kaikkien nähtäville. Akuutissa elintarvikualan kriisitilanteessa tukitoimia tulisi voida toteuttaa yhteisen maatalouspolitiikan piiriin kuuluvilla keinoilla, mutta myöhemmin voi olla tarpeen kohdistaa asianomaisille sektoreille myös erityisiä menekinedistämistoimia.

Kunnioitavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry

Heikki Juutinen
toimitusjohtaja